

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.411.008.08.2022

Pani
Andżelika Łoś
Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Gminie Kramsk
ul. K. Kurpińskiego 6,
62 – 511 Kramsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/007 - Funkcjonowanie Centrów Usług Społecznych w województwie wielkopolskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Centrum Usług Społecznych w Gminie Kramsk, ul. K. Kurpińskiego 6, 62 – 511 Kramsk ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andżelika Łoś – Dyrektor Centrum, od 1 kwietnia 2021 r. ² .
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez centra usług społecznych ustawowych i statutowych zadań.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020 – 2022 ³ (do 7 grudnia).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu.
Kontroler	Paweł Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/168/2022 z 14 października 2022 r. (akta kontroli str. 1, 1065–1067)

---

¹ Dalej: Centrum albo CUS.

² Tj. od dnia utworzenia CUS. Dalej: Dyrektor. Poprzednio, tj. w okresie od 7 sierpnia 2006 r. do 31 marca 2021 r. była ona kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kramsku (dalej: GOPS).

³ Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostały także informacje i dokumenty sporządzone przed tym okresem.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Centrum sprawnie realizowało ustawowe i statutowe zadania, zmierzające do zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych przekazanych do realizacji CUS, nie zawsze jednak w zgodzie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych⁶.

Centrum należycie wykonywało umowę o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 Projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w Gminie Kramsk”⁷ odpowiednio wydatkując środki finansowe przeznaczone na utworzenie CUS oraz na realizację jego zadań. Centrum rzetelnie i na bieżąco prowadziło rozeznanie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Kramsk⁸ w zakresie usług społecznych oraz gromadziło, aktualizowało i udostępniało informacje o tych usługach. CUS zleciło opracowanie diagnozy potrzeb tej wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych, z tym że nie zawierała ona informacji dotyczących potencjału tej wspólnoty w zakresie realizacji przedmiotowych usług. Na podstawie tej diagnozy w CUS opracowano Program Usług Społecznych na lata 2021 – 2023, który został przyjęty przez Radę Gminy Kramsk. Realizacja tego Programu odbywała się w zgodzie z wymaganiami ustawy o CUS oraz z zatwierdzonymi Standardami usług społecznych w Gminie.

Centrum realizowało działania na rzecz integracji i rozwoju wspólnoty samorządowej Gminy, organizując także odpowiednie działania wspierające. Dyrektor zapewniła pełną obsadę wszystkich stanowisk pracy wskazanych w Statucie Centrum, z tym że na jednym ze stanowisk, m.in. z uwagi na nieskuteczne nabory, zatrudniono osoby nieposiadające wymaganego doświadczenia zawodowego. Opracowane w Centrum standardy usług społecznych, określały sposoby ich dokumentowania, kwalifikowania i przyznawania świadczenia. Podpisując umowy na świadczenie z realizatorami zapewniono odpowiednią jakość tych usług.

---

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. poz. 1818, dalej: ustawa o CUS.

⁷ Dalej: Projekt.

⁸ Dalej: Gmina.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR Realizacja zadań przez Centrum Usług Społecznych w Gminie Kramsk

Opis stanu faktycznego

1. Centrum, stosownie do wymogów art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o CUS prowadziło rozeznanie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy w zakresie usług społecznych. Jak wyjaśniła Dyrektor, *zajmowali się tym głównie koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych, którzy w swojej dokumentacji prowadzonej z mieszkańcem prowadzą rozpoznanie indywidualnych potrzeb. Rozeznanie potrzeb wspólnoty samorządowej oraz potencjału prowadził na bieżąco także Organizator usług społecznych.*

(akta kontroli str. 1040)

Dyrektor GOPS w dniu 25 listopada 2020 r. zawarła umowę nr 6/20⁹ na realizację usługi pn. „Przeprowadzenie diagnozy potrzeb społecznych i przygotowanie raportu z diagnozy”. Zamówienie zostało udzielone na podstawie przeprowadzonego rozeznania cenowego i zapytania ofertowego¹⁰. Wartość zamówienia wyniosła 39,0 tys. zł. Prace zakończono 21 grudnia 2020 r.

Zgodnie z zamówieniem przedstawiony dokument nosił tytuł „Diagnoza potrzeb społeczności lokalnej na potrzeby projektu pn. Centrum Usług Społecznych w Gminie Kramsk”¹¹. Dokument ten zawierał elementy wymagane art. 21 ust. 3 pkt 1 ustawy o CUS, tj. informacje dotyczące potrzeb wspólnoty samorządowej w Gminie. Nie zawierał natomiast informacji, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2 ustawy o CUS, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Diagnoza ta została przekazana Wójtowi Gminy i była - przed przekazaniem w okresie od 11 do 31 stycznia 2021 r.¹² poddana konsultacjom społecznym. We wskazanym czasie nie wniesiono do niej żadnych uwag. W wyniku przeprowadzonej diagnozy sformułowane zostały wnioski i rekomendacje związane z usługami społecznymi na terenie Gminy.

(akta kontroli str. 155–171, 183–184, 1040–1041, 1050–1051)

2. Centrum zostało utworzone 1 kwietnia 2021 r.¹³ poprzez przekształcenie Ośrodka. Siedzibą CUS był Kramsk, a terenem działania Gmina.

Rodzaj i zakres zadań, w tym usług społecznych przekazanych do realizacji Centrum określił Statut Centrum, stanowiący załącznik do uchwały w sprawie utworzenia CUS.

(akta kontroli str. 2–7)

Centrum realizowało wszystkie usługi społeczne i zadania, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o CUS oraz w § 7 Statutu Centrum, a ponadto zadania z zakresu:

- 1) organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania,
- 2) organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) opracowania indywidualnych planów usług społecznych,
- 4) podejmowania działań w celu aktywizacji wspólnoty samorządowej, w szczególności działań wspierających,

⁹ Dalej: umowa nr 6/20.

¹⁰ O którym mowa w Wytycznych w zakresie dokonywania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

¹¹ Dalej: Diagnoza.

¹² Na podstawie zarządzenia nr 116/2021 Wójta Gminy Kramsk

¹³ Uchwałą Rady Gminy Nr XXVII/217/2021 z 10 lutego 2021 r.

- 5) przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych oraz realizacji świadczeń niepieniężnych przewidzianych w ustawie o CUS i ustawie o pomocy społecznej¹⁴,
- 6) przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych oraz opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
- 7) sporządzania bilansu potrzeb gminy w zakresie usług społecznych i pomocy społecznej,
- 8) pracy socjalnej,
- 9) pobudzania osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej do aktywnego udziału w rozwiązywaniu swej trudnej sytuacji życiowej,
- 10) podejmowania innych zadań z zakresu usług społecznych i pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych,
- 11) opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- 12) tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania usług i pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 2–7)

Rada Gminy 30 czerwca 2021 r. przyjęła „Program Usług Społecznych w Gminie Kramsk na lata 2021 – 2023”¹⁵. W Programie ujęto zdiagnozowane potrzeby w zakresie usług społecznych oraz określono usługi społeczne oferowane przez CUS w czterech zakresach: wspierania rodziny, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, pobudzania aktywności obywatelskiej.

(akta kontroli str. 353–372)

Centrum podpisało umowy na realizację wszystkich usług wymienionych w Programie. Wykonawcami tych usług były lokalne organizacje i stowarzyszenia, w tym m.in.: Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Kramsk z siedzibą w Kramsku¹⁶, Spółdzielnia Socjalna „Razem do sukcesu” z siedzibą w Kramsku¹⁷, Gabinet Psychoterapii Uzależnień z siedzibą w Koninie¹⁸.

(akta kontroli str. 383–524)

W Centrum stosownie do wymogów art. 49 ustawy o CUS prowadzono, w zakresie określonym w art. 37 ustawy o CUS, rozpoznanie indywidualnych potrzeb osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych oraz opracowywano dla nich indywidualne plany tych usług. Plany te (dalej: IPUS), zawierały elementy określone w art. 39 ustawy o CUS, tj. wskazywały usługi określone w Programie oraz sposób ich realizacji, w tym: harmonogram, realizatorów usług oraz miejsca ich wykonywania.

W okresie od utworzenia CUS do końca III kwartału 2022 r. osoby zainteresowane skorzystaniem z usług społecznych złożyły 120 wniosków i tyle sporządzono indywidualnych planów tych usług, a realizację 60 z nich zakończono.

---

¹⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.), dalej: ustawa o pomocy społecznej.

¹⁵ Dalej: Program.

¹⁶ Realizacja Usług w zakresie wspierania rodziny na lata 2021 – 2023.

¹⁷ Realizacja Usług w zakresie pomocy społecznej na lata 2021 – 2023, realizacja Usług Promocji i ochrony zdrowia na lata 2021 – 2023, realizacja Usług w zakresie pobudzania aktywności obywatelskiej na terenie Gminy Kramsk na lata 2021 – 2023.

¹⁸ Realizacja Usługi promocji i ochrony zdrowia - Prowadzenie profilaktyki terapii uzależnień.

Centrum¹⁹ przestrzegało zasad realizowania usług społecznych określonych w Programie i w rozdziale 5 ustawy o CUS. Zasady te dotyczyły kwalifikowania i dokumentowania uprawnień, rozpoznawania indywidualnych potrzeb i opracowania IPUS osób zainteresowanych korzystaniem z tych usług.

Wykonywanie indywidualnych planów było na bieżąco monitorowane przez koordynatorów, o których mowa w art. 29 ustawy o CUS. Przeprowadzali oni rozmowy podsumowujące realizację oraz sporządzali opisy przebiegów i rezultatów tych planów. Opisy te dołączono do akt sprawy²⁰.

(akta kontroli str. 526–565)

3. W dniu 3 stycznia 2022 r. wszedł w życie Plan Organizowania Społeczności Lokalnej w Gminie Kramsk na lata 2022 – 2023²¹. Plan ten został opracowany przez organizatora społeczności lokalnej z uwzględnieniem wniosków wynikających z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy w zakresie usług społecznych.

POSL zawierał terminy i sposoby realizacji poszczególnych działań, w tym działań wspierających w zakresie organizowania działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich.

W dniu 2 grudnia 2022 r., w toku kontroli NIK, Dyrektor dokonała zmiany tego Planu²² wprowadzając nazwy i opisy poszczególnych działań.

Wszystkie działania organizatora społeczności lokalnej przebiegały zgodnie z ww. Planem, a ich ewaluacja - raport końcowy miał być opracowany z końcem 2022 r.²³

(akta kontroli str. 566–631, 1041–1049)

4. W Centrum opracowywano i wdrażano „Standardy usług społecznych” wypracowane w ramach Projektu²⁴. Standardy opracowała organizator usług społecznych, a zatwierdziła, 25 czerwca 2021 r., Dyrektor.

Standardy te²⁵ w odniesieniu do wszystkich świadczonych usług obejmowały: rozwiązanie organizacyjne obsługi w formie „jednego okienka”, mające na celu kompleksową obsługę mieszkańca w jednym miejscu w CUS, opracowanie odpowiednich procedur i formularzy przyznawania i dokumentowania usługi i jak np: wnioski o udzielenie usług społecznych, formularz Rozpoznania Indywidualnych Potrzeb, Indywidualny Plan Usług Społecznych.

(akta kontroli str. 1041, 1052, 632–709)

5. W Centrum gromadzono, aktualizowano i udostępniano informacje o usługach społecznych, realizowanych na obszarze Gminy.

Jak wyjaśniła Dyrektor, *zadanie to²⁶ było realizowane za pośrednictwem testowania modelu jednego okienka, które jest podstawowym narzędziem dostarczania*

---

¹⁹ Na próbie 10 zakończonych planów.

²⁰ Stosownie do wymogów art. 45 ustawy o CUS.

²¹ Dalej: Plan albo POSL.

²² Zarządzeniem nr 010/2022.

²³ Czynności kontrolne w Centrum zakończono 7 grudnia 2022 r.

²⁴ Dalej: Standardy.

²⁵ Poza standardami określonymi w przepisach np.:

- ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 551, ze zm.),

- ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2022 r. poz. 168, ze zm.),

- ustawy o pomocy społecznej – dla zawodu pracownika socjalnego,

- ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r., poz. 1026).

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorstwami (Dz. U. Nr 151, poz. 896, ze zm. - np. dla zawodu logopedy oraz dietetyka),

- rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598).

²⁶ Wskazane w art. 13 ust. 1 pkt 9 ustawy o CUS.

mieszkańcom gminy Kramsk kompleksowej informacji w zakresie usług, które świadczy CUS, strony internetowej Centrum, mediach społecznościowych, pracowników socjalnych w ramach wykonywania pracy socjalnej, przez organizacje pozarządowe, które realizują usługi społeczne zlecane przez CUS dla mieszkańców. Informacja o usługach społecznych w Gminie były i są rozpowszechniane również w trakcie podejmowanych inicjatyw Organizatora społeczności lokalnej m.in. na łamach gazety „Wiadomości Gminy Kramsk” wydawanej raz w miesiącu, poprzez stałą współpracę z sołtysami i wolontariuszami. Realizowane programy i inne inicjatywy były i są rozpowszechniane za pomocą ulotek, okólników, wystąpień w lokalnym radiu.

(akta kontroli str. 1041)

Strona internetowa Centrum została uruchomiona 1 kwietnia 2021 r., tj. z dniem rozpoczęcia funkcjonowania CUS. Na stronie znajdowały się informacje m.in. o: rodzajach usług realizowanych w CUS wraz z opisem tych usług, modelu jednego okienka świadczenia usług, partnerskiej współpracy z przedsiębiorstwami społecznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami lokalnymi, dopasowaniu wsparcia do indywidualnych potrzeb zainteresowanych.

(akta kontroli str. 710–741)

6. Zgodnie z art. 18 ustawy o CUS, Dyrektor przedstawiła Radzie Gminy sprawozdanie z działalności Centrum za rok 2021, w dniu 30 marca 2022 r., wraz z wnioskami wynikającymi z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Sprawozdanie zawierało m.in. informacje o: strukturze organizacyjnej i realizacji zadań Centrum, realizacji programów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz projektów w ramach środków Unii Europejskiej.

(akta kontroli str. 742–763)

7. W Centrum zapewniono obsadę wszystkich stanowisk w ramach istniejącej struktury organizacyjnej.

Działalnością CUS kierowała Dyrektor, która ponosiła odpowiedzialność za całokształt jego działalności. Dyrektor działała na podstawie pełnomocnictw i upoważnień udzielonych przez Wójta²⁷ i była przed nim odpowiedzialna za działalność Centrum.

Dyrektor posiadała stosowne upoważnienia wydane przez Wójta umożliwiające kierowanie jednostką, zaciąganie zobowiązań w ramach planu finansowego Centrum i reprezentowania Gminy. Dyrektor posiadała także upoważnienie do podejmowania wszelkich czynności i postępowań w zakresie realizacji projektu wdrożeniowego nr: POWR.02.08.00-00-0078/20, realizowanego w ramach Osi priorytetowej: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym w ramach POWER współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Upoważnienia udzielono na czas realizacji Projektu.

(akta kontroli str. 776–783)

W Statucie, w ramach struktury organizacyjnej Centrum, wyodrębniono:

- 1) Zespół do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w skład którego weszli specjaliści z zakresu pracy socjalnej i pracy z rodziną oraz asystent rodziny. Pracami zespołu kierował organizator pomocy społecznej.
- 2) Zespół ds. organizowania usług społecznych, w skład którego weszło troje koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych. Pracami zespołu kierował organizator usług społecznych.

---

²⁷ W tym dotyczącego prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy (art. 26 ust. 2 pkt 1 ustawy o CUS).

- 3) Stanowisko organizatora społeczności lokalnej.
- 4) Główny księgowy i stanowisko pomocnicze.

Szczegółową organizację wewnętrzną i strukturę organizacyjną Centrum oraz zakresy działania poszczególnych stanowisk, zakresy zadań, uprawnień i obowiązków zatrudnionych w nich pracowników określała Dyrektor w Regulaminie Organizacyjnym Centrum.

Dyrektor Centrum, organizator pomocy społecznej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, organizator usług społecznych i jeden koordynator indywidualnych planów spełniali wymagania określone dla tych stanowisk w ustawie o CUS, w tym ukończyli wymagane szkolenia z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych²⁸ oraz opracowywania i realizacji indywidualnych planów²⁹, w wymiarze określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrum usług społecznych³⁰. Dwoje koordynatorów nie spełniało natomiast części wymogów zatrudnienia na stanowisku, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 784–872)

8. W Centrum gospodarnie, w tym oszczędnie, wydatkowano środki finansowe związane z utworzeniem CUS.

Budżet Projektu „Centrum Usług Społecznych w Gminie Kramsk” przewidywał wydatki związane z utworzeniem CUS. Wydatki te poniósł GOPS i Centrum. Do końca sierpnia 2022 r. wydatkowano następujące środki związane z utworzeniem CUS:

- 1) przygotowanie i przeprowadzenie diagnozy potrzeb społeczności lokalnej – 39,0 tys. zł³¹;
- 2) wynagrodzenie pięciu ekspertów zaangażowanych do przygotowania Modelu CUS – łącznie 24,4 tys. zł;
- 3) przygotowanie Planu Wdrażania CUS³² – 12,0 tys. zł;
- 4) przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczącej oferty CUS, w tym strony internetowej³³ – 3,0 tys. zł;
- 5) wyposażenie stanowisk pracy (biurka, krzesła, szafki, laptopy dla siedmiu pracowników, drukarka) – łącznie 33,5 tys. zł;
- 6) wpłata początkowa na poczet umowy leasingu samochodu na potrzeby realizacji usług społecznych³⁴ – 3,8 tys. zł;
- 7) raty leasingowe ww. samochodu – 23,2 tys. zł;
- 8) koszty eksploatacji samochodu (obejmujące ubezpieczenie OC/AC, paliwo) – łącznie 7,2 tys. zł.

Kontroli poddano wydatki określone w pkt 1 – 7. Stwierdzono, że wydatkowanie środków w związku z utworzeniem i funkcjonowaniem CUS odbywało się zgodnie z zasadami określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁵. Wydatki weryfikowano pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Wydatki były prawidłowo dekretowane i opatrzone pieczęcią wskazującą na źródło finansowania (Projekt).

(akta kontroli str. 8–20, 185–382, 873–1037)

Kontroli poddano następujące postępowania o udzielenie zamówień publicznych w ramach Projektu, przeprowadzone w trybie podstawowym:

²⁸ O których mowa w art. 25 ust.2 pkt 4 ustawy o CUS, dla dyrektora CUS i organizatora usług społecznych,

²⁹ O których mowa w art. 30 pkt 3 ustawy o CUS, dla koordynatorów indywidualnych planów.

³⁰ Dz. U. poz. 664.

³¹ Na podstawie umowy nr 6/20 z 25 listopada 2020 r.

³² Na podstawie umowy nr 7/21 z 11 stycznia 2021 r.

³³ Na podstawie umowy nr 2/2021 z 11 stycznia 2021 r.

³⁴ Na podstawie umowy Generalnej Leasingu z 7 października 2021 r.

³⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

- a) usługi w zakresie pomocy społecznej na lata 2021 – 2023, o wartości zamówienia 584,2 tys. zł,
- b) usługi w zakresie pobudzania aktywności obywatelskiej na terenie gminy Kramsk na lata 2021 – 2023, o wartości zamówienia 192,0 tys. zł.

Przeprowadzone postępowania odpowiadały wymogom określonym w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁶, regulacjom wewnętrznym³⁷, umowie o dofinansowanie Projektu oraz wytycznym w zakresie dokonywania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

(akta kontroli str. 394–429, 504–524)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Diagnoza potrzeb społeczności lokalnej nie zawierała, wymaganych art. 21 ust. 3 pkt 2 ustawy o CUS, informacji dotyczących jednostek organizacyjnych gminy, organizacji pozarządowych i podmiotów o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie³⁸, a także nie zawierała informacji o osobach fizycznych i prawnych, wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o CUS, na obszarze działania Centrum, wraz ze wskazaniem wykonywanych przez nie usług, tj. ww. informacji w zakresie potencjału wspólnoty samorządowej Gminy.

Dyrektor wyjaśniła, że na etapie przeprowadzania diagnozy potrzeb społeczności lokalnej Gminy Kramsk w zakresie usług społecznych dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców, na pierwszym miejscu postawiono przeprowadzenie badań i uzyskanie zwrotnej odpowiedzi w tym zakresie. Potencjał jednostek i podmiotów o którym mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2 ustawy o CUS był znany ówczesnemu GOPS w Kramsku z uwagi na fakt, iż realizacja polityki społecznej w Gminie z włączeniem podmiotów pozarządowych (NGO) odbywała się już od 2011 r. Nadmieniała, iż informacje o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2 ustawy o CUS zawarte zostały w Planie Wdrażania CUS³⁹.

(akta kontroli str. 8–182, 1056)

NIK wskazuje, że brak w Diagnozie informacji o potencjale wspólnoty samorządowej Gminy, z formalnoprawnego punktu widzenia, naruszał obligatoryjną – a nie fakultatywną – zawartość tej Diagnozy, która to, w świetle treści art. 21 ust. 2 ustawy o CUS, powinna podlegać niezbędnym aktualizacjom. Zawarcie ww. informacji w sporządzonym później Planie Wdrażania CUS nie zwalniało zatem Centrum od dokonania niezbędnych modyfikacji treści Diagnozy w tym zakresie. Do wystąpienia tej nieprawidłowości mogło się też przyczynić pominięcie w postanowieniach umowy nr 6/20, dotyczących m.in. przedmiotu tej umowy, jednoznacznego odwołania się do pojęcia „potencjału wspólnoty samorządowej” w rozumieniu art. 21 ust. 1 i 3 pkt 2 ustawy o CUS, które to pojęcie ujęto uprzednio w pkt 5 (zakres zamówienia) zapytania ofertowego⁴⁰.

³⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710.

³⁷ Zarządzenie Dyrektora nr CUS 010/13/21 z 1 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przeprowadzania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 130 000,0 zł w Centrum.

³⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm.

³⁹ Plan Wdrażania CUS z 15 lutego 2021 r.

⁴⁰ Z 6 listopada 2020 r. „Przeprowadzenie diagnozy potrzeb społeczności lokalnej i przygotowanie raportu z diagnozy”.

2. Dwoje koordynatorów indywidualnych planów⁴¹ nie spełniało jednego z wymogów zatrudnienia na tym stanowisku, określonego w art. 30 pkt 2 ustawy o CUS, tj. co najmniej dwuletniego doświadczenia w świadczeniu pracy socjalnej.

(akta kontroli str. 834–842, 855–862)

Dyrektor wyjaśniła, że *pomimo trzykrotnie organizowanych naborów na stanowisko koordynatora indywidualnych planów⁴² nie udało się pozyskać osób spełniających wszystkie ustawowe wymagania na tym stanowisku. W związku z tym Dyrektor zmuszona była do zatrudnienia dwóch osób bez wymaganego doświadczenia. Osoby te nabyły już, zdaniem Dyrektora, ponad półtoraroczne doświadczenie zawodowe wykazując niezbędny profesjonalizm na pełnionych stanowiskach.*

(akta kontroli str. 1060–1061)

W myśl art. 47 ustawy o CUS, wykonywanie czynności związanych z opracowywaniem, aktualizowaniem, monitorowaniem oraz podsumowaniem realizacji indywidualnych planów usług społecznych jest formą pracy socjalnej – i także z tego powodu stosowne doświadczenie w tym zakresie jest niezbędne. Z drugiej strony, NIK dostrzega, że ww. pracownicy, posiadający kierunkowe wykształcenie⁴³, prawidłowo wykonywali czynności wskazane w tym przepisie oraz odbyli odpowiednie szkolenia, o których mowa w art. 30 pkt 3 ustawy o CUS. Nie tracąc z pola widzenia realiów rynku pracy oraz problemów kadrowych, a także konieczności realizacji przez CUS ustawowych i statutowych zadań, należy dążyć do każdorazowego spełnienia ww. ustawowego wymogu, którego to ustawodawca – w przeciwieństwie do warunku z art. 30 pkt 3 – uprzednio nie prolongował⁴⁴.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o podjęcie działań w celu:

- 1) uzupełnienia Diagnozy potrzeb społeczności lokalnej o informacje, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 2 ustawy o CUS;
- 2) pozyskiwania koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych posiadających wymagane doświadczenie w świadczeniu pracy socjalnej.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁴¹ Zatrudnionych na okresy od 1 kwietnia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r.

⁴² W dniach: 9 lutego, 5 marca oraz 19 kwietnia 2021 r.

⁴³ Wykształcenie wyższe na kierunkach: pedagogika w zakresie praca socjalna oraz na kierunku pedagogika w zakresie pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i dodatkowo na kierunku praca socjalna.

⁴⁴ Zgodnie z art. 78 pkt 3 ustawy o CUS, w okresie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych może być osoba, która nie spełnia wymogu, o którym mowa w art. 30 pkt 3.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie wykonania
wniosków

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 24 stycznia 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Paweł Szczepaniak
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Artur Piętas
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis